

सत्यमेव जयते

महाराष्ट्र शासन
मृद व जलसंधारण विभाग

पाणी वापर संस्थांच्या खर्चाचे प्रयोजन, खर्च नियमन, वित्तीय व्यवस्थापन व संस्थेचे बजेट तयार करणे व लेखापरीक्षण

डॉ.मोहन बी. नारखेडे
सहाय्यक प्राध्यापक,
सामाजिक शास्त्रे व दया शाखा
वाल्मी. औरंगाबाद
मो.न.७५८९३०३९१
[इमेल:mohanbn23@gmail.com](mailto:mohanbn23@gmail.com)

पाणी वापर संस्थेच्या निधीची साधणे (५४)

१. पाणीपट्टी
२. पाणीपट्टीच्या मागील थकबाकीची वसूली
३. कमान पाणीपट्टी
४. सदस्यांकडून घेतलेल्या ठेवी
५. ठेवींवरील व्याज
६. कर्ज
७. देणग्या
८. सदस्यांनी केलेले अंशदान
९. सदस्यांकडून वसूल केलेले दंडात्मक व शक्षार्थ शुल्क
१०. सेवाशुल्क
११. संचनाच्या पाण्याचा पुनर्वापर व भूजलाचा वापर

पाणी वापर संस्था: वृत्तीय बाबी

१. पाणी वापर संस्थेच्या निधीची साधणे (क. क्र. ५४)
२. पाणी वापर संस्थेच्या निधीचा वापर (क. क्र. ५५)
३. अंदाजपत्रक (क. क्र. ५६ नि. ३६)
४. निधी जमा करणे व हाताळणे (क. क्र. ५७)
५. राखीव निधी (क. क्र. ५८ नि.३७)
६. लेखापरीक्षण (क. क्र. ५९ नि. ३८)
७. अ भलेख (क. क्र. ३५)

पाणी वापर संस्थेच्या निधीचा वापर (५५)

- पुढील वृत्तीय वर्षाकरीता संभाव्य खर्चाचे अंदाजपत्रक तयार करणे व त्यास वा र्षक सर्वसाधारण सभेत मान्यता घेणे.
- १००० रूपयापर्यंतचा खर्च
- १००० रूपयापेक्षा जास्त असलेला खर्च
- खरेदी कंवा बांधकामे करणे
- पाणी वापर संस्था आपल्या स चवास चालू खर्च भाग वण्यासाठी १००० रूपयांपेक्षा जास्त नसेल इतकी रोख रक्कम स्वतःकडे ठेवण्याची मुभा देईल.
- ऋण व कर्ज: पावासं आपल्या संस्थेच्या मत्तेशी प्रमाणहीन ठरेल असे कोणतेही ऋण निर्माण करणार नाही कंवा कोणतेही कर्ज उभारणार नाही. तसेच तिच्याकडे वापराकरिता सोप वलेल्या शास कय मत्तांवर ऋण कंवा कर्ज उभारणार नाही.

पा.वा.सं- वा षक वतीय अंदाजपत्रक

जमा रकमेचा तपशिल	चालू वर्षासाठी अंदाजित रकमा	प्रत्यक्ष रकमा	जादा जमा अधिक जमा	तुट/कमी जमा	पुढील वर्षासाठी अंदाजित रकमा
वसुल केलेली पाणी पट्टी					
बँक व्याज (ठेवीवरील)					
सभासदांकडून घेतलेल्या ठेवी					
उचल					
देणग्या					
अनुदान					
अंशदान					
शास्ती					
गंगाजळी					
सेवाशुल्क					
अन्य जमा					
एकुण उत्पन्न					5

पा.वा.सं- वा र्षक नफा तोटा लेखा

भाग-दोन
पाणी वानर संस्थेचे नांव :
वर्षाचा नफा तोटा लेखा

वर्षाचा तपशील	घालू अंदाजित रक्कम	वर्नासही रक्कम	प्रत्यक्ष रक्कम	मादा अधिक नमा	गुट/कमी नमा	पुढील अंदाजित आकडे	वर्नासही
वेतन लेखा							
कार्यालयाचे भाडे							
पुस्तक व लेखनसाधुनी							
संकीर्ण (किरकोळ)							
कालवा (समुचितारिका) देखभाल							
दुरुस्ती वरील खर्च							
पाणीपट्टी (नलसंधारण विभाग/ शासन)							
खरीद आवतान पत्ता							
रखी आवतान पत्ता							
वन्हाडी हंगाम आवतान पत्ता							
विमा							
आवती खर्च							
वाहनांची देखभाल/दुरुस्ती							
प्रवास खर्च							
लेखापरिष्कारवरील खर्च							
घटपावळ/कर्मिहार							
नडवस्तुसंधारणवरील झोन खर्च							
पत्ता							
शिक्षण निधी							
विविध समारंभावरील खर्च							
दुरुध्वनी देवक							
वितरण व्यवस्था साफसफाई (गाळ काढणे)							
नलसंधारणावरील खर्च							
मोदणी/प्रवेश फी							
अभेधित/अंदाजित खर्च							
अभेधित/अंदाजित नफा							
पक्कन							

राखीव निधी (कलम ५८)

पाणी वापर संस्थेकडून गोळा केलेल्या पाणीपट्टीच्या दहा टक्के इतकी रक्कम आ ण पाणी वापर संस्थेला उपार्जित होणा-या नफ्याच्या दहा टक्के इतकी रक्कम प्रत्येक वर्षी या प्रयोजनार्थ उघडण्यात आलेल्या स्वतंत्र खात्यामध्ये जमा करण्यात येईल

लेखापरीक्षण (कलम क्र.५९ नि . क्र.३८)

प्रत्येक वत्तीय वर्षाच्या अखेरीस आ ण वत्तीय वर्षाच्या प्रारंभापासुन तिन महिन्यांच्या आत पा.वा.सं. तिच्या लेख्यांची लेखापरीक्षण करवून घेईल.

लघु वतातिका स्तरीय पावास
लघु पाटबंधारे प्रकल्प स्तरीय पावास

कोणताही लेखापरीक्षक

वतरिका, कालवा व प्रकल्प स्तरीय
पाणी वापर संस्था (मध्यम व मोठा
प्रकल्प)

अ.अ. यांनी नियुक्त केलेले सनदी
लेखापालांचे एक मंडळ

A blue oval frame containing a dynamic splash of water. The water is captured in mid-air, creating a complex, swirling pattern of droplets and splashes. The background is a light blue gradient. The text 'धन्यवाद' is overlaid on the left side of the oval.

धन्यवाद